

จังหวะเซิ้งวงกลองยาวอีสานสู่การสร้างสรรคสำหรับวงดรัมไลน์

Serng Rhythm Isan Long Drum Band to Create for Drumline.

วิกรณ์กิจ อินทร์จันทร์

Wikornkit Inchan

อาจารย์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Lecturer from the Faculty of Humanities and Social Sciences Rajabhat Mahasarakham University

Corresponding author E-mail: wikornkitinchan@gmail

Received: 23 October 2020

Revised: 10 January 2021

Accepted: 19 January 2021

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ ต้องการนำเสนอการเอารูปแบบจังหวะเซิ้งวงกลองยาวอีสานซึ่งเป็นจังหวะหนึ่งที่เป็นที่นิยมบรรเลงเป็นอย่างมากในวงกลองยาวอีสานมาเพื่อใช้สำหรับบรรเลงด้วยวงดรัมไลน์ โดยการนำเอาโน้ตที่บันทึกในรูปแบบดนตรีไทยมาบันทึกใหม่และใช้ระบบการบันทึกโน้ตแบบสากล โดยผลของการถอดโน้ตดังกล่าวสามารถนำมาบรรเลงด้วยวงดรัมไลน์ เป็นงานสร้างสรรค์ขึ้นมาใหม่ เพื่อใช้บรรเลงในวงดนตรีสากลต่าง ๆ เป็นการอนุรักษ์ภูมิปัญญาชาวบ้าน รวมถึงเป็นการเผยแพร่ศิลปวัฒนธรรมพื้นบ้านอีสานสู่สากลและยังเป็นการสร้างสรรค์จังหวะพื้นบ้านอีสานให้พัฒนาตามยุคสมัยใหม่มากยิ่งขึ้น การนำจังหวะเซิ้งวงกลองยาวอีสานมาถอดโน้ตและเรียบเรียงใหม่เพื่อใช้บรรเลงด้วยวงดรัมไลน์นั้น ยังสามารถนำไปใช้ในอีกหลาย ๆ ด้าน เช่น ด้านการสอนกลองชุด ด้านการประพันธ์เพลงร่วมสมัย การเรียบเรียงเพลงพื้นบ้านอีสานให้อยู่ในรูปแบบวงดนตรีสากล เป็นต้น

คำสำคัญ: จังหวะเซิ้ง, วงกลองยาวอีสาน, วงดรัมไลน์

Abstract

This academic article aims to present the pattern of Serng rhythm, one of the popular rhythms in Isan long drum band, to transcribe the original music notation and develop into a western notation performing in a drumline model. In accordance with the transcription, the traditional Thai music notation of Serng rhythm has been rearranged in a new model of western notation. The outcome in transcribing music notation of Serng rhythm in Isan long drum band includes: applying a new music notation to perform in a drumline model, creating a new creativity in music transcription, performing in various opportunities among western music bands, reserving Isan folk wisdom, promoting culture and arts of local Isan for achieving international standard, and eventually developing the rhythm of Isan folk performance into a modern style. Besides, not only transcription and recomposing Serng rhythm in Isan long drum band can be developed into a drumline model, but also teaching drum set lessons, composing contemporary music, combining traditional Isan musical sounds or lyrics with modern western music and etc.

Keywords: Serng Rhythm, Isan long drum band, Drumline

บทนำ

ภาคอีสาน เป็นที่อยู่อาศัยของกลุ่มชนชาวพื้นเมืองหลายกลุ่มชน ที่ได้อพยพมาปะปนกับชาวพื้นเมืองดั้งเดิม และมีการนำเอาศิลปวัฒนธรรมรวมทั้งการขับร้อง ดนตรี และการละเล่นต่าง ๆ ผสมผสานกันมาหลายยุคหลายสมัย ปัจจุบันภาคอีสานได้มีการ

แบ่งกลุ่มทางด้านวัฒนธรรมออกเป็นกลุ่มหลัก ๆ คือ กลุ่มวัฒนธรรมอีสานเหนือ และกลุ่มวัฒนธรรมอีสานใต้ ซึ่งในแต่ละกลุ่มก็มีความแตกต่างกันทางด้านวัฒนธรรม กลุ่มวัฒนธรรมอีสานเหนือ เป็นวัฒนธรรมที่อยู่บริเวณที่ราบสูง มีภูเขาทางด้านใต้และทางด้านตะวันตกไปจรดกับลำน้ำโขงตอนเหนือ และทางตะวันออกทางเทือกเขาภูพานกันแบ่ง บริเวณนี้ออกเป็นที่ราบตอนบนที่เรียกว่าแอ่งสกลนคร ใช้ภาษาไทยอีสานหรือภาษาลาวเป็นส่วนใหญ่ กลุ่มชน ส่วนใหญ่ในภาคอีสานโดยทั่วไปเรียกว่ากลุ่มชนไทยลาว และยังมีกลุ่มชนบางส่วนอาศัยอยู่โดยทั่วไปได้แก่ ผู้ไท, ย้อ, ไส้, และข่า เป็นต้น (อวิรุทธ์ โททำ, 2556, น.144-155)

ดนตรีพื้นบ้านอีสาน เป็นดนตรีที่แสดงออกถึงความรู้สึกนึกคิดประกอบกับสำนวนและสำเนียง แต่งขึ้นโดยศิลปินพื้นบ้าน ดนตรีพื้นบ้านจึงได้สะท้อนถึงขนบธรรมเนียม จารีตประเพณี วัฒนธรรม สภาพความเป็นอยู่ ความอุดมสมบูรณ์ ความแห้งแล้งโดยภาพสะท้อนเหล่านี้จะดูได้จากสำเนียงของบทเพลง เนื่องจากภาคอีสานมีอากาศที่ร้อนและแห้งแล้ง เมื่อถึงเวลาฝนชาวอีสานต้องรีบทำมาหากินเพื่อเลี้ยงปาก เลี้ยงท้อง จนไม่มีเวลาที่จะสนุกสนานมากนัก เครื่องดนตรีจึงไม่สวยงาม ประดิษฐ์ขึ้นอย่างง่าย ๆ และใช้วัสดุอุปกรณ์ที่หาได้จากท้องถิ่น การบรรเลงก็รวดเร็ว และคึกคัก กระชับและสนุกสนาน แสดงถึงความเร่งรีบ เครื่องดนตรีพื้นบ้านอีสานจะมีหลายรูปแบบหลายอย่าง ออกไปอีกและมีเครื่องดนตรีหลากหลาย เช่น พิณ ไหซอง ซอกละมะพร้าว โปงลาง กลองยาว แคน โหวด เป็นต้น (เจริญชัย ชนไฟโรจน์, 2526, น.1-20)

กลองยาวได้แบบอย่างมาจากพม่า บางกล่าวว่าได้แบบอย่างมาเมื่อราวสมัยกรุงธนบุรี หรือต้นกรุงรัตนโกสินทร์สมัยที่ไทยกับพม่ากำลังทำสงครามกับพวกพม่าที่เล่น “กลองยาว” กันสนุกสนาน พวกชาวไทยได้เห็นก็จำแบบอย่างมาเล่นบ้าง แต่บางท่านก็เล่าว่า กลองยาวของพม่าแบบนี้ มีชาวพม่าพวกหนึ่งนำมาเผยแพร่ในประเทศไทย เมื่อครั้งรัชกาลที่ 4 กรุงรัตนโกสินทร์ และต่อมาชาวไทยเรานิยมนำมาเล่นในงานที่มีกระบวนแห่ เช่น บวชนาค, ทอดกฐิน เป็นต้น และนิยมเล่นเป็นที่รื่นเริง สนุกสนานในเทศกาลสงกรานต์ เล่นกันแพร่หลายในแทบทุกหัวเมืองวงหนึ่ง ๆ จะใช้กลองหลายลูกก็ได้ เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลงร่วมกันก็คือ ฉิ่ง ฉาบ กรับ และ โหม่ง เรียกการเล่นชนิดนี้ว่า “เถิดเทิง” หรือ “เทิงบ้องกลองยาว” ที่เรียกดังนั้นก็เข้าใจว่าเรียกตามเสียงกลองที่ตีและตามรูปลักษณะของกลอง (ธนิต อยู่โพธิ์, 2530, น.3) วงกลองยาวอีสาน เป็นการประสมเครื่องดนตรีประเภทกลองประกอบด้วย กลองยาว 3-4 ใบ กลองรำมะนาอีสาน (กลองตั้ง) จำนวน 1 ใบ และฉาบ 1 ใบ กลองยาวจะตีเป็นกระสวนจังหวะแบบอีสาน กลองยาวจะเล่นเป็นเสียงหลัก กลองตั้งจะเน้นจังหวะหนัก ฉาบบรรเลงล้อกับกลองยาวและลงจังหวะหนักพร้อมกัน กลองยาวนิยมใช้บรรเลงประกอบขบวนแห่ตามงานบุญต่าง ๆ เพราะมีเสียงดังและสะดวกในการนำไปเล่นในที่ต่างๆ (ปิยพันธ์ แสนทวีสุข, 2549, น. 21) หลังจากที่มีกระแสวงดรัมไลน์เกิดขึ้น ก็ได้มีการจัดตั้งวงดรัมไลน์อื่น ๆ ซึ่งในปัจจุบัน ได้มีการส่งเสริมการฝึกซ้อมดนตรีประเภทวงดรัมไลน์ เพิ่มมากขึ้นเนื่องจากเครื่องดนตรี วงดรัมไลน์นั้น เป็นส่วนหนึ่งของวงโยธวาทิตอยู่แล้ว ไม่ต้องจัดซื้อเครื่องดนตรีเพิ่มเติมมากนัก จึงพบว่ามีกระแสวงดรัมไลน์อย่างแพร่หลาย โดยเฉพาะในสถานศึกษาและหน่วยงานที่ดูแลกลุ่มเยาวชน ในปี พ.ศ. 2547 กรมพลศึกษาได้ริเริ่มจัดให้มีการประกวดวงดรัมไลน์ ซึ่งถ้วยพระราชทานฯ ขึ้นเป็นครั้งแรก และดำเนินการติดต่อกันมาเป็นประจำทุกปี ปีละหนึ่งครั้งจนถึงปัจจุบัน (กรมพลศึกษา, 2558)

วงดรัมไลน์ (Drumline) วงดรัมไลน์ หมายถึง วงดนตรีที่ประกอบด้วยเครื่องกระทบเดินแถวทุกประเภทที่ใช้สะพายเดินตีในสนาม และเครื่องดนตรีขบสนามหรืออาจเรียกว่า กลุ่มพิชเพอคัสชัน (Pitch Percussion) ซึ่งประกอบไปด้วย มาริมบา ไซโลโฟน กลองทีมปานิ ฉาบรัว เป็นต้น ซึ่งนำมาใช้บรรเลงโดยตั้งอยู่ติดกับขอบด้านหน้าของพื้นที่เวทีการแสดง คำว่า ดรัม (Drum) กับ ไลน์ (line) อยู่ติดติดกัน ซึ่งเป็นคำที่ใช้เฉพาะกับวงมาร์ชชิ่งแบนด์ จะไม่นิยมใช้เรียกชื่อนี้กลุ่มเครื่องกระทบนี้ ในวงซิมโฟนิคแบนด์ (เผ่าพันธ์ อำนาจธรรม, 2554, น.33)

ดังนั้น จากการศึกษาค้นคว้าทั้งทางด้านรูปแบบพื้นฐานในการเรียน การทำงานดรัมไลน์และรูปแบบจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสาน ทำให้ผู้เขียนสนใจที่จะศึกษาจังหวะดั้งเดิมนี้เพื่อที่จะนำมานำเสนอในมุมมองใหม่ เป็นงานสร้างสรรค์จังหวะของวงกลองยาว

อีสานให้เป็นที่รู้จักในระดับสากล ทันสมัยตามยุคปัจจุบัน ผู้เขียนจึงนำจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานมาทำการถอดโน้ต จากโน้ตไทยให้ออกมาอยู่ในรูปแบบของโน้ตสากลและสร้างสรรค์สำหรับบรรเลงด้วยวงดรัมไลน์

บทวิเคราะห์

ผู้เขียนได้ศึกษาเทคนิคการตีจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสาน จากการสังเกตแบบมีส่วนร่วมกับวงกลองยาวอีสานในรายวิชาปฏิบัติดนตรีพื้นบ้านอีสาน ของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคามและศึกษาเพิ่มเติมจากเอกสารประกอบคำสอนปฏิบัติดนตรีพื้นบ้านขั้นพื้นฐาน เพื่อใช้ประกอบกับการถอดโน้ตเป็นโน้ตทางดนตรีสากล ดังนี้

1. กลองยาว

(- โจ๊ะ) คือ การตีเสียงโจ๊ะ ให้ท่าฝ่ามือหลวม ๆ แล้วตีไปที่หน้ากลองยาว แล้วใช้ปลายนิ้วเน้นไปที่หน้ากลอง

(- ตุง) คือ การตีเสียงตุง ให้ท่าฝ่ามือตึง ๆ แล้วตีไปที่หน้ากลองยาว ตีแล้วยกมือขึ้นทันทีใช้นิ้วชี้ นิ้วกลาง นิ้วนาง นิ้วก้อย ตีไปที่หน้ากลอง

2. รำมะนา

(- ตึง) คือ การตีกองรำมะนาอีสานให้หน้ากลองอยู่ด้านบน ส่วนปากกลองให้ที่ติดกับขากลองอยู่ด้านล่าง แล้วใช้ฝ่ามือตีลงไปตรงกลางหน้ากลองกดน้ำหนกกลองที่ฝ่ามือเล็กน้อย

3. ฉาบ

การตีฉาบ ให้ใช้หัวแม่มือขวากับนิ้วชี้จับเชือกผูกฉาบ ในลักษณะเหมือนคีบแล้วคว่ำมือลง การตีฉาบใช้ส่วนครึ่งหนึ่งของฉาบถูออกกับฉาบอีกข้างหนึ่งจะมีเสียง “แฉ่” เมื่อเอาฉาบถูกับที่เดิมแล้วประกบกันจะมีเสียง “วับ”

4. ขอลอ

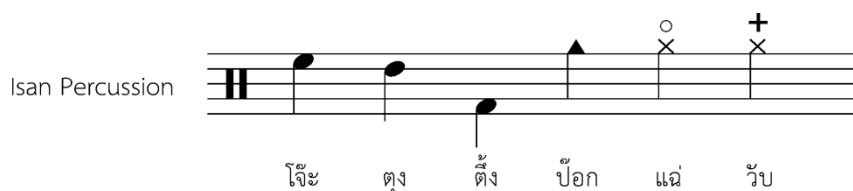
การตีขอลอจะใช้ไม้ตีที่มีขนาดพอดีกับมือ ไม้ตีจะไม่หนักมากไปหรือเบาไป ใช้ไม้ตีลงไปตรงกลางกระบอกไม้ไผ่ จะทำให้เสียงแน่นและเสียงชัด เสียงดัง (ป๊อก) ให้ตีตามจังหวะตกของห้องเพลง (ภิกพ ปิ่นแก้ว, 2560, น.67)

การบันทึกโน้ตสากลและจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสาน ได้นำเอาโน้ตจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานมาพัฒนาเป็นสัญลักษณ์โน้ตสากลของเครื่องกระทบ (Percussion) เพื่อพัฒนาจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานสำหรับวงดรัมไลน์ ดังนี้

1. จังหวะ (Rhythm) คือ เป็นตัวกำหนดความสั้นยาวและความยาวของเสียงโน้ตแต่ละตัว ลักษณะจังหวะจะปรากฏพร้อมกับตัวโน้ตซึ่งผู้เล่นต้องอ่านทั้งระดับเสียงของตัวโน้ตและอ่านลักษณะจังหวะไปพร้อม ๆ กัน (ณัชชา โสคติยานุรักษ์, 2549, น.23)

ผู้เขียนทำการถอดโน้ตรูปแบบจังหวะโดยการฟังจากการบรรเลงจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานประกอบ ผู้เขียนได้กำหนดและถอดโน้ตของดนตรีไทย รูปแบบการบันทึกโน้ตจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานในรูปแบบดนตรีไทย จากนั้นผู้เขียนจึงนำมามันทิกในรูปแบบของโน้ตสากลบนบรรทัด 5 เส้น ดังนี้

กลองยาว	- - - โจ๊ะ	- ตุง - โจ๊ะ	- ตุง - โจ๊ะ	- ตุง - ตุง	- - - โจ๊ะ	- ตุง - โจ๊ะ	- ตุง - โจ๊ะ	- ตุง - ตุง
รำมะนา	- - - -	- ตึง - -	- ตึง - -	- ตึง - ตึง	- - - -	- ตึง - -	- ตึง - -	- ตึง - ตึง
ขอลอ	- - - ป๊อก	- - - ป๊อก	- - - ป๊อก	- - - ป๊อก	- - - ป๊อก	- - - ป๊อก	- - - ป๊อก	- - - ป๊อก
ฉาบ	- - - -	- แฉ่ - วับ	- แฉ่ - วับ	- แฉ่ - วับ	- - - -	- แฉ่ - วับ	- แฉ่ - วับ	- แฉ่ - วับ
	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4

แผนภาพที่ 1 การกำหนดสัญลักษณ์โน้ตสากลแทนเสียงเครื่องดนตรีในวงกลองยาวอีสาน

ตารางที่ 1 ตารางการจัดเรียงเรียงการแทนเสียงจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานให้อยู่ในรูปแบบของวงดรัมไลน์ ดังนี้

เสียงจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสาน	วงดรัมไลน์ (Drumline)
โจ๊ะ	แสเนอร์ (Snare Drum)
ตุง	เบสดรัม 18" (Bass Drum 18")
ตึง	เบสดรัม 24" (Bass Drum 24")
ป๊อก	กล็อก บล็อก (Glock Block)
แฉ่	ฉาบ (Cymbal) , Splash Choke open (บรรเลงแบบเปิดฉาบ)
วับ	ฉาบ (Cymbal) , Splash Choke close (บรรเลงแบบปิดฉาบ)

2. นำรูปแบบเสียงที่ได้เรียบเรียงในรูปแบบของจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานให้อยู่ในรูปแบบของโน้ตสากล ดังนี้

$\text{♩} = 93$

กลองยาว

โจ๊ะ ตุง โจ๊ะ ตุง โจ๊ะ ตุง โจ๊ะ ตุง

ฆ้องวง

ตึง ตึง ตึง ตึง ตึง ตึง ตึง ตึง

ขอลอ

ป๊อก ป๊อก ป๊อก ป๊อก ป๊อก ป๊อก ป๊อก ป๊อก

ฉาบ

แฉ่ วับ แฉ่ วับ แฉ่ วับ แฉ่ วับ

แผนภาพที่ 2 การเปรียบเทียบรูปแบบเสียงของจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานสู่การถอดโน้ตเป็นสัญลักษณ์ทางดนตรีสากล

3. อัตราจังหวะ (Meter) รูปแบบการบรรเลงของจังหวะใช้อัตราจังหวะ 4/4 ซึ่งอยู่ในกลุ่มอัตราจังหวะสี่ธรรมดา (Simple quadruple time) โดยกำหนดอัตราความเร็ว (Tempo) ในการบรรเลง กำหนดให้โน้ตตัวต่ำเท่ากับ 93 ($\text{♩} = 93$)

4. ขั้นตอนของกระบวนการสร้างสรรค์ ได้นำเอารูปแบบเสียงของจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานมาถอดเป็นสัญลักษณ์ทางดนตรีสากล และได้สร้างสรรค์ร่วมกับวงดรัมไลน์ ได้ดังนี้

[illegible]

แผนภาพที่ 3 นำเอารูปแบบเสียงของจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานมาถอดเป็นสัญลักษณ์ทางดนตรีสากล และได้สร้างสรรค์ร่วมกับวงดรัมไลน์

5. การสร้างสรรค์จังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานสำหรับวงตรีมโหรี ผู้เขียนได้นำเอาจังหวะลาตินเข้ามาเพื่อเพิ่มมิติใหม่ในการบรรเลงได้ ดังนี้

1) ขั้นตอนของกระบวนการสร้างสรรค์ โดยการนำเอารูปแบบเสียงของจังหวะแจ๊ซวงกลองยาวอีสานมาถอดเป็นสัญลักษณ์ทางดนตรีสากล และได้สร้างสรรค์ร่วมกับดนตรีลาติน Rumba 2-3 ซึ่งเป็นจังหวะดั้งเดิมที่ผ่านใจของลาตินอเมริกัน เพื่อเป็นการเพิ่มสีสันทางดนตรีให้มากขึ้นกว่าเดิม (ในโน้ตเพลงผู้เขียนจะเพิ่ม Gock Block 2 อีกชิ้นหนึ่งในบรรทัดล่างสุด) ได้ดังนี้

♩ = 93

The musical score is for a piece titled "Dance of the Rain Gods" in 4/4 time, with a tempo of 93 beats per minute. It features six percussion instruments: Snare Drum, Bass Drum 18", Bass Drum 24", Gock Block, Cymbal, and Gock Block 2. The score is divided into four measures, each containing a staff for each instrument. The Snare Drum part consists of a steady eighth-note pattern. The Bass Drum 18" part features a pattern of eighth notes and rests. The Bass Drum 24" part has a pattern of eighth notes and rests. The Gock Block part has a pattern of eighth notes and rests. The Cymbal part has a pattern of eighth notes and rests. The Gock Block 2 part has a pattern of eighth notes and rests.

Snare Drum

Bass Drum 18"

Bass Drum 24"

Gock Block

Cymbal

Gock Block 2

แผนภาพที่ 4 นำเอารูปแบบเสียงของจังหวะเตี๊ยมวงกลองยาวอีสานมาสร้างสรรค์ร่วมกับดนตรีลาติน Rumba 2-3

2) ขั้นตอนของกระบวนการสร้างสรรค์ โดยให้นำเอารูปแบบเสียงของจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานมาถอดเป็นสัญลักษณ์ทางดนตรีสากล และได้สร้างสรรค์ร่วมกับดนตรีลาติน Rumba 3-2 เพื่อเป็นการเพิ่มสีสันทางดนตรีให้มากขึ้นกว่าเดิม อีกทั้งยังเพิ่มมิติความแตกต่างจาก Rumba 2-3 (ในโน้ตเพลงผู้เขียนจะเพิ่ม Gock Block 2 อีกชิ้นหนึ่งในบรรทัดล่างสุด) ได้ดังนี้

$\text{♩} = 93$

แผนภาพที่ 5 นำเอารูปแบบเสียงของจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานมาสร้างสรรค์ร่วมกับดนตรีลาติน Rumba 3-2

ภาพที่ 1 และ 2 ประกอบการฝึกซ้อมวงเครื่องกระทบเดินแถว (ที่มา: วิภรณ์กิจ อินทร์จันทร์ ถ่ายเมื่อ: วันที่ 29 ตุลาคม 2563)

สรุป

ผู้เขียนได้นำจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสาน ซึ่งเป็นวงดนตรีพื้นบ้านที่ได้รับความนิยมเป็นอย่างมากของภาคอีสาน มีจังหวะ ลีลา การบรรเลงที่น่าสนใจ ได้ทำการถอดรูปแบบจากโน้ตดนตรีไทย ให้มาอยู่ในรูปแบบของโน้ตสากล ซึ่งเป็นการเผยแพร่ดนตรีพื้นบ้านของอีสาน รวมไปถึงยังเป็นการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นไม่ให้สูญหายตามกาลเวลา โดยพัฒนาจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานนี้ได้มีการนำเอาวงดรัมไลน์มาบรรเลงจังหวะของกลองยาวอีสานในช่วงแรก ช่วงหลังได้มีการเพิ่มสีสันโดยการนำเอาจังหวะของลาตินอเมริกันที่เรียกว่า Rumba 2-3 , Rumba 3-2 เข้ามาเพื่อให้เกิดมิติทางดนตรีมากยิ่งขึ้น และการพัฒนาจังหวะเชิงวงกลองยาวอีสานสำหรับวงเครื่องกระทบเดินแถว สามารถนำไปสร้างสรรค์ผลงานต่อได้อีกหลายแบบ เช่น การประพันธ์เพลงร่วมสมัย การสร้างสรรค์สำหรับกลองชุด หรือผู้ที่สนใจนำไปประยุกต์ใช้ในการสอนรายวิชาอื่น ๆ เป็นต้น ซึ่งยังมีอีกหลายจังหวะของดนตรีพื้นบ้านอีสานที่น่าสนใจในการศึกษา ค้นคว้า เพื่อนำมาสร้างสรรค์ผลงานเพื่อเผยแพร่สู่ในระดับสากลต่อไป

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิชาการฉบับนี้ สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยข้อมูลความรู้จากครูอาจารย์ที่ได้ถ่ายทอดไว้ในหนังสือ ตำรา เอกสารวิชาการ และเอกสาร อื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาจารย์ นักศึกษา สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ที่เอื้อเฟื้อสถานที่และบุคลากรในการฝึกซ้อมในครั้งนี้

เอกสารอ้างอิง

- กรมพลศึกษากระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.(2558). *ระเบียบกรมพลศึกษาว่าด้วยการประกวดวงดรัมไลน์ชิงถ้วยพระราชทานฯ*. กรุงเทพมหานคร
- เจริญชัย ไพโรจน์. (2526). *ดนตรีพื้นบ้านอีสาน*. ภาควิชาดุริยางคศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ภิกขุ ปิ่นแก้ว. (2560). *เอกสารประกอบการสอนรายวิชาปฏิบัติดนตรีพื้นบ้านอีสาน*. สาขาวิชาดนตรี คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.
- ณัชชา โสคติยานุรักษ์ (2549). *ทฤษฎีดนตรี*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธนิต อยู่โพธิ์. (2530). *เครื่องดนตรีไทย Thai musical instruments*. กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- ปิยพันธ์ แสนทวีสุข. (2549). *ดนตรีพื้นบ้านอีสาน*. (พิมพ์ครั้งที่ 1). มหาสารคาม: อภิชิตการพิมพ์.
- เผ่าพันธ์ อำนาจธรรม. (2554). *รู้ที่มาของชื่อและเรียกให้ถูก*. *Rhythm Magazine*, 1(6), 33.
- อริรุทธ์ โทท่า. (2556). วงกลองยาวอีสาน: กรณีศึกษาคณะเทพนิมิต อำเภอวาปีปทุม จังหวัดมหาสารคาม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม*, 32(1), 144 – 155.